

NÁVRAT ABNORMALIZACE OBJEKTIVEM JINDŘICHA ŠTREITA

Jindřich Štreit je doyenem české fotografie, citlivým glosátorem doby svého života, dokumentátorem životů lidí ve svém okolí i náhodných setkání. Jeho snímky odkrývají krásu každodenního života naprosto vzdáleného září reflektorů a zájmu senzacechtivých pisálků. Ve svých cyklech pečlivě krok za krokem sleduje dané téma a osoby pohybující se ve své roli na jevišti života. Fotograf Jindřich hledá silná, možná až palčivá témata, člověk Jindřich nachází nová zákoutí světa a žití a v neposlední řadě hloubku nově poznanych příběhů a nové přátele.

Výstava, která je v Galerii U Bílého jednorožce v Klatovech má název Abnormalizace. Už ten název je dokumentující a ozřejmující. Abnormální normalizace silně poznamenala životy a hlavně myšlení jedné generace. Ti, kteří tuto prapodivnou dobu temna a probouzení vzájemných antipatií v lidské komunitě prožili v produktivní části života, nesou tuto dobu v sobě jako černý dotyk absurdity, již se dnešní generace teenagerů učí v rámci novodobých dějin už jen ve škole. Na výstavě je zhruba 80 fotografií. Jindřich Štreit jich má z té nelehké doby nepřehledné množství. Vybíral ty, které jsou nejcharakterističtější atributem toho intelektuálního příšeří.

Období 70. a 80. let minulého století patří k nejproduktivnějšímu, ale také nejtěžšímu a nejnáročnějšímu údobí jeho života. V roce 1982 byl vzat do vyšetřovací vazby a téměř čtyři měsíce prožil na Ruzyni. Po vynesení rozsudku, kdy byl odsouzen za hanobení prezidenta a republiky se již nesměl vrátit ke svému původnímu zaměstnání učitele. Našel si místo na státním statku a téměř devět let pracoval v zemědělství. V té době nesměl fotografovat, ale tento nepsaný zákaz nikdy nedodržoval. Naopak. Bylo to období, kdy nejvíce fotografoval. Nemohl však publikovat, vystavovat a moc se o něm nemohlo mluvit. Proto je archiv z této doby velmi bohatý a stále z něj může čerpat. Výběr na tuto výstavu se snažil udělat tak, aby v co největší šíři charakterizoval život a dobu.

Právě skutečnost, že i v tak nelehkých dobách vznikaly jeho fotografie plné lidského citění a pochopení může dodávat při jejich prohlížení pozorovateli sílu k překonávání těžkých bezvýhodných situací a možná i sebe sama. Jejich autor má vzácnou povahu v tom, že je v podstatě šťastný v každé chvíli života. Život vnímá velmi pozitivně a snaží se na něj nahlížet z té lepší stránky, hledat spíše kladné hodnoty. Tak bere i lidi. Důvěřuje jim. Tato vlastnost mu pomohla v tom, že nikomu nedával vinu, na nikoho se nezlobil, nezatrpkal, ale naopak byl rád, že může být mezi neuvěřitelně pestrými směsicí lidí, že se může pohybovat v různém prostředí a být součástí pracovního procesu, který pro něj byl v podstatě nový, i když celý život žil na vesnici.

Během jeho života jej ze strany komunistického režimu potkala různá vyřčená i zaobalená příkoří. Nikdy však neměl pocit marnosti a chuť hodit "flintu do žita" a věnovat se něčemu snažšímu a schůdnějšímu. Naopak. Života si užíval plnými doušky. Pracoval od nevidím do nevidím. Od brzkého rána do noci. Nadstavbou byl pro něj fotoaparát, kterým dokumentoval situace, do kterých se dostával. Zachycení obyčejného života považuje za to nejdůležitější a věčné, co nás přesahuje.

Mezi jeho tématy byly vždy lidé se svými každodenními osudy a mnohdy se opakujícími rituály. Nahlíží do životů obyvatel na Bruntálsku, Třinecku a severní Moravě vůbec. Zajímají jej také složité osudy lidí Západních Čech. Sleduje romské prostředí, cesty narkomanů od prvního jointu až po uvěznění na Borech, žití farářů a jejich působení nebo i život v ženské věznicí. V dokumentování života pokračoval i v 90. letech. Již to nebyly politické situace či sarkastické pohledy na socialistickou vesnici, ale zajímaly ho sociální problémy, život ve vězení, téma drog, staří lidé, handicapovaní, život v továrnách. Nemůže sociální problémy vyřešit, ale může na ně poukázat. Nechce dělat umění pro umění. Kromě zachycování domácích českých a moravských více či méně uzavřených komunit cestoval za svými tématy i do zahraničí. Teď mluví o maďarské kolekci "Lidé z písku", či záznamů každodenního života v Německu a Rakousku. Většinou se záběry jeho fotografií odehrávají ve venkovském prostředí. Po sametové revoluci začal fotografovat v mnohých zemích Evropy. Vzhledem k tomu, že téma vesnice mu bylo v té době nejbližší, nacházel paralely i v jiných zemích. Bylo pro něj přitažlivé poznávat tento svět, který byl mimo zájem fotografů.

Naproti tomu už francouzské putování za lidskými osudy "District Saint Quentin", nebo Lorient už oplývá akcentem života ve městě, i když spíše malém. Přiblížit se k fotografovaným není tak snadné jako na vesničce. On je však fotografem, který nesnímá anonymní lidi či situace. Proto hodně času potřebuje k tomu, aby se k lidem dostal, do jejich blízkosti, aby se o nich něco dozvěděl, aby se je snažil pochopit. V tomto je, možná, vesnický člověk důvěřivější a přístupnější.

Krásné a objevné jsou i asijské fotografické cykly z Japonska "Lidé z Akagi" a z Číny "Tváře za zdí". Asijská zkušenost pro něj jako pro fotografa i citlivého pozorovatele lidského hemžení musela být nesmírně silným zážitkem. Návštěva těchto dvou asijských zemí jednoho kontinentu avšak s mnoha odlišnostmi byla naprosto mimořádná. Přiblížení se k těmto lidem bylo ještě složitější, protože tyto národnosti vyznávají navíc poněkud jiné hodnoty.

Kromě vlastní tvorby přednáší Jindřich Štreit na Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Už víc než dvacet let. Za ty roky vzdělal a jistě i částečně ovlivnil dlouhou řadu studentů. Práce s mladými lidmi je pro něj vzájemně inspirující. On jim může nabídnout dlouholeté zkušenosti, oni zase energii a nové vidění.

V poslední době se věnoval divadelnímu světu a životu cizinců u nás. Obě témata jsou již zpracována do výstavních souborů a začínají se objevovat na výstavách. Z jeho archívů jsou stále žádány soubory Cesta ke svobodě a Brána naděje. Cyklus Vítkovice je nyní vystaven ve Slezském muzeu v Opavě. Nyní Jindřich Štreit dokončuje výběr fotografií pro třináctidílný televizní cyklus na téma Emoce.